

① آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«به یک کرشمه که نرگس به خودفروشی کرد

فریب چشم تو صد فتنه در جهان انداخت»

۱) استعاره، مجاز، تشخیص، تشبیه

۲) تشخیص، حسن تعلیل، ایهام، جناس

۳) تشبیه، حسن تعلیل، ایهام تناسب، جناس

۴) تشخیص، استعاره، ایهام تناسب، مجاز

② در همهٔ گزینه‌ها به‌جز گزینهٔ ... هر دو آرایهٔ «مجاز» و «حسن تعلیل» به‌کار رفته است.

۱) این همه نالهٔ مرغان به چمن زان سبب است
کشید

که نقاب از رخ گل باد سحر دیر

۲) بر لب کشت چرا سرخ برآمد لاله
است

گرنه در دور گل از ساغر خالی خجل

۳) از شرم چه گشته است نهان چشمهٔ حیوان
یافت

گرنه ز تو و طبع لطیف تو خبر

۴) نرگس قدح باده نهادست به کف بر
خمار است

زان است که در دیدهٔ او خواب و

③ در کدام بیت حسن تعلیل دیده نمی‌شود؟

۱) حدیث زلف جانان در میان است

سخن زان رو پریشان است ما را

۲) بس که دارد نسبتی با گردش چشمان دوست
پیمانه را

زان فروغی دوست دارد گردش

۳) شمع را باید از این خانه به در بردن و کشتن
خانهٔ مایی

تا به همسایه نگوید که تو در

۴) تا نگویی پیرهن تنگ است بر زیبا تنش
پیراهنش

بس که شیرین است می‌چسبد به تن

④ آرایه‌های بیت «در آن چمن گل بی‌خار سینه‌چاک کسی است / که ریخت گل به گریبان ز خارخار این جا» در کدام گزینه آمده است؟

۱) تشبیه، استعاره، کنایه

۲) کنایه، استعاره، نغمهٔ حروف

۳) تناسب، مجاز، تضاد

۴) تشخیص، مجاز، تشبیه

۵) استفاده از کدام دو آرایه در ابیات زیر بارز نیست؟

«ای لعل لب ت به خون دل‌ها تشنه / چشم تو به دیدار تو چون ما تشنه

هر دم چشمم به روی تو تشنه‌تر است / این طرفه که دریا شد و دریا تشنه»

- ۱) تشبیه - تکرار ۲) تلمیح - حسن تعلیل ۳) مبالغه - استعاره ۴) شخصیت‌بخشی
مراعات نظیر

۶) استفاده از کدام دو آرایه در ابیات زیر بارز نیست؟

«ای لعل لب ت به خون دل‌ها تشنه / چشم تو به دیدار تو چون ما تشنه

هر دم چشمم به روی تو تشنه‌تر است / این طرفه که دریا شد و دریا تشنه»

- ۱) تشبیه - تکرار ۲) تلمیح - حسن تعلیل ۳) مبالغه - استعاره ۴) شخصیت‌بخشی
مراعات نظیر

۷) به کدام بیت آرایه نادرستی نسبت داده شده است؟

۱) روی ترکم بین مکن نسبت به خوبی ماه را / ترک من در خیل دارد همچو مه پنجاه را تشبیه - کنایه

۲) دامن خرگه براندازد به شب‌ها تا مگر / گمرهی در منزل او باز یابد راه را حس آمیزی - تشخیص

۳) گر شبی در زلف مشکین روی را پنهان کند / رهبری را برفروزم شعله‌های آه را مبالغه - ایهام

۴) یوسف مصری اگر حسنی بدین سان داشتی / عکس رویش پُر مه و خورشید کردی چاه را تلمیح - مراعات نظیر

۸) کدام دو آرایه را در بیت زیر می‌توان یافت؟

«کرد طلوع آفتاب یار درآمد ز خواب / روی نگار مراست خسرو انجم گوا»

- ۱) استعاره - تشبیه ۲) حسن تعلیل - تلمیح
۳) مبالغه - حس آمیزی ۴) تضاد - کنایه

۹) کدام چهار آرایه در بیت زیر دیده می‌شود؟

«به خامهٔ مژه روی چو نامهٔ زردم / به خون نگار ز بی‌مه‌ری نگار من است»

- ۱) تشبیه، مجاز، جناس، مبالغه ۲) جناس، ایهام، حسن تعلیل، مجاز
۳) جناس، ایهام، شخصیت‌بخشی، مبالغه ۴) مجاز، شخصیت‌بخشی، تشبیه، استعاره

۱۰) کدام دو آرایه را در بیت زیر می‌توان یافت؟

«تو شهریار در این هفت خوان تهمتن باش / که دیو نفس حرون است و راهبان نرهند»

- ۱) شخصیت‌بخشی - تضاد ۲) تلمیح - تشبیه
۳) مجاز - حس آمیزی ۴) جناس - ایهام

۱۱) آرایه‌های «کنایه، تشبیه، استعاره و جناس» تماماً در کدام گزینه دیده می‌شود؟

- ۱) ای مرغ اگر پری به سر کوی آن صنم پی‌غام دوس‌ت‌ان برس‌ان‌ی بدان پری
۲) در تفکر عقل مسکین پایمال عشق شد با پریشانی دل شوریده چشم خواب داشت
۳) بی‌تابش م‌هر رخ‌ت ای ماه دل افروز ی‌اق‌وت‌ص‌ف‌ت ق‌س‌مت ما خون ج‌گر بود
۴) چون دل ما برنگرفت از لعل لب‌ت کامی ای ب‌ت م‌ه‌وش تو چرا برداشتی از ما دل

۱۲) آرایه‌های ادبی همه بیت‌ها در برابر آن‌ها کاملاً درست مشخص شده است، به‌جز ...

- ۱) ن‌خل ما را ثمری نیست به جز گرد ملال ط‌ع‌م‌ه خ‌اک ش‌ود ه‌ر ک‌ه ف‌شانند ما را (استعاره، تشبیه)
۲) ت‌ا م‌ی‌توان گ‌رفتن ای دلبران به گردن در دس‌ت و پ‌ا ن‌ریزی‌د خ‌ون ح‌لال ما را (تلمیح، کنایه)
۳) ندارد مزرع ما حاصلی غیر از تهی‌دستی توان در چشم موری کرد خرمن حاصل ما را (اغراق، متناقض‌نما)
۴) ن‌س‌یم صبح از تاراج گلزار که م‌ی‌آی‌د که مرغان کاسه در یوزه کردند آش‌یان ما را (تشخیص، تشبیه)

۱۳) شاعر در بیت «هزار بلبل اگر در چمن شود پیدا / یکی چو صائب آتش‌زبان نمی‌باشد» از آرایه‌های کدام گزینه تماماً بهره جسته است؟

- ۱) کنایه، مجاز، ایهام تناسب، تشبیه
۲) ایهام، تشبیه، تناسب، تضاد
۳) مجاز، ایهام، اغراق، کنایه
۴) حسن تعلیل، ایهام تناسب، تشبیه، اغراق

۱۴) کدام آرایه در بیت زیر نیست؟

«مگر بر کنار است زان روی زلفش / که پیوسته چون من پریشان نشیند»

- ۱) ایهام
۲) تشبیه
۳) حسن تعلیل
۴) تلمیح

۱۵) کدام چهار آرایه را در بیت زیر می‌توان یافت؟

«ز دست و پا و سر ما اثر نبود هنوز / که جان شراب محبت کشید و رفت از دست»

- ۱) شخصیت‌بخشی - استعاره - مراعات‌نظیر - کنایه
۲) مبالغه - تلمیح - مجاز - حس‌آمیزی
۳) جناس - تضاد - مجاز - حس‌آمیزی
۴) ایهام - نغمه حروف - مراعات‌نظیر - کنایه

۱۶) آرایه‌های موجود در بیت زیر در کدام گزینه همگی درست است؟

«ز شور عشق تو در کام جان خسته من / جواب تلخ تو شیرین‌تر از شکر می‌گشت»

- ۱) اغراق، تلمیح، استعاره، جناس
۲) حس‌آمیزی، ایهام تناسب، تلمیح، تضاد
۳) استعاره، حس‌آمیزی، جناس، تناقض
۴) تشخیص، حس‌آمیزی، ایهام تناسب، اغراق

۱۷) بیت زیر فاقد کدام آرایه ادبی است؟

«مگر که لاله بدانست بی‌وفایی دهر / که تا بزاد و بشد جام می ز کف ننهاد»

۱) حُسن تعلیل ۲) استعاره ۳) ایهام تناسب ۴) مجاز

۱۸) آرایه‌های کدام گزینه همگی در ابیات زیر دیده می‌شود؟ (دو بیت را با هم در نظر بگیرید.)

«در میان غنچه‌ی خندان گل هر بامداد / می‌نماید قطره‌ها چون بر رخ خوبان گلاب

چیست دانی آن صبا چون وصف حسنت می‌کند / در دهان غنچه از ذوق لب‌ت می‌آید آب»

۱) حسن تعلیل استعاره تشبیه جناس کنایه
۲) تلمیح حس‌آمیزی تضاد کنایه مجاز
۳) تشخیص ایهام تکرار حس‌آمیزی تضاد
۴) حسن تعلیل استعاره ایهام نغمه حروف تضاد

۱۹) آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«می‌کند در سنگ خارا داغ تنهایی اثر / بیستون خاموش شد تا کوهکن از پا فتاد»

۱) تلمیح، حس‌آمیزی، تضاد، ایهام
۲) کنایه، حُسن تعلیل، تشبیه، اغراق
۳) تلمیح، حُسن تعلیل، ایهام، مجاز
۴) کنایه، حس‌آمیزی، جناس، تضاد

۲۰) آرایه‌های «حسن تعلیل، مجاز، استعاره، ایهام تناسب، تشبیه» به‌ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) با وجود رخ و بالای تو کوتاه نظری است

ب) هر گل که سر از پیرهن غنچه برآرد

ج) صایب چه عجب گر سخن از لاف نگوید

د) دارد از هر موجه‌ای صایب در این وحشت‌سرا

ه) خضر ره اتحاد ترک لباس خودی است

۱) ب، ج، د، ه، الف

۲) ج، ب، الف، د، ه

۳) ب، د، ج، ه، الف

۴) د، ب، الف، ه، ج

۲۱) آرایه‌های «حسن تعلیل، مجاز، استعاره، ایهام تناسب، تشبیه» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف) با وجود رخ و بالای تو کوته نظری است
ب) هر گل که سر از پیرهن غنچه برآرد
ج) صایب چه عجب گر سخن از لاف نگوید
د) دارد از هر موجه‌ای صائب در این وحشت‌سرا
هـ) خضر ره اتحاد ترک لباس خودی است
- در گلستان شدن و سرو خرامان دیدن
بر غفلت ما خنده زنان است در این باغ
می پخته چو گردید سر جوش ندارد
نعل بی‌تابی در آتش جویبار زندگی
نغمه چو بی پرده شد راست درآید به گوش

۱) ب، ج، د، هـ، الف

۲) ب، د، ج، هـ، الف

۲۲) آرایه مقابل کدام بیت نادرست است؟

- ۱) عشق بر جان و دل او چیر (چیره) گشت
۲) بشکن دل بی‌نوی ما را ای عشق
۳) کرده‌ام توبه به دست صنم باده فروش
۴) بگیر طره مه چهره‌ای و قصه مخوان
- تا ز دل نومید و از جان سیر گشت (جناس / کنایه)
این ساز شکسته‌اش خوش‌آهنگ‌تر است (استعاره / ایهام)
که دگر می نخورم بی رخ بزم آرابی (تلمیح / مجاز)
که سعد و نحس ز تأثیر زهره و زحل است (تضاد / تشبیه)

۲۳) ترتیبی قرار گرفتن آرایه‌های «استعاره، تشبیه، مجاز، تشخیص» در کدام گزینه دیده می‌شود؟

- الف) لعل سیرایش جهانی تشنه داشت
ب) صد هزاران دل چو یوسف غرق خون
پ) با گل گفتم شکوفه در خاک بخت
ت) به روی نقشه وطن صدات چون کند سفر
- نرگس مستش هزاران دشنه داشت
اوفتاده در چه او سرنگون
گل دیده پر آب کرد از باران گفت
کویر، سبز گردد و سر از خزر برآورد

۱) الف - پ - ب - ت

۲) ت - پ - الف - ب

۲۴) در کدام بیت آرایه‌ای به اشتباه به بیتی نسبت داده شده است؟

- ۱) نگاهی دیدم از چشم سیاهی / که کوه صبر پیشش بود کاهی (تشبیه، تضاد)
۲) ای گریه بلات چیست کز چشمم / بی لخت جگر به در نمی‌آیی (شخصیت‌بخشی، مبالغه)
۳) نرگست آن کند به شهلائی / که ندیده است چشم بینایی (استعاره، تلمیح)
۴) داراست هر که جان برد از چنگ مرگ بیرون / ما جان به مرگ بردیم از چنگ زندگانی (تکرار، استعاره)

۴۵) کدام آرایه‌ها در بیت زیر دیده می‌شود؟

«گفتار تلخ از آن لب‌شیرین چو شکر است / ای جان من که خسرو خوبان عالمی»

- ۱) تشخیص، حس آمیزی، تشبیه، تضاد
۲) مراعات نظیر، ایهام، اغراق، تشخیص
۳) تلمیح، ایهام، حسن تعلیل، جناس
۴) حس آمیزی، تشبیه، تضاد، استعاره

۴۶) آرایه‌های بیت «مگذر ز حرف راست که از رهگذار صدق / پر زر کند فلک ز کواکب دهان صبح» کدام‌اند؟

- ۱) حسن تعلیل، مجاز، استعاره، تشبیه
۲) تشخیص، مراعات نظیر، ایهام تناسب، حسن تعلیل
۳) استعاره، ایهام، مجاز، کنایه
۴) تشبیه، اغراق، جناس، واج‌آرایی

۴۷) آرایه‌های «حسن تعلیل، مجاز، تشبیه، ایهام تناسب» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- الف) خیال حوصله بحر می‌پزد هیهات
ب) کس با رخ تو نباخت اسبی
ج) به امیدی ز چمن دسته سنبل برخاست
د) تا نفس را راست کردم ریخت اوراق حواس
چه‌هاست در سر این قطره محال‌اندیش
تا جان چو پیاده درنینداخت
که سر زلف دراز تو کند پامالش
دست تا بر دست سودم، نوبهار از دست رفت
۱) ج، ب، الف، د
۲) ج، الف، د، ب
۳) د، الف، ج، ب
۴) د، ب، الف، ج

۴۸) آرایه در کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱) ایام را به ماهی یک شب هلال باشد و آن ماه دلستان را هر ابرویی هلالی (تکرار، جناس)
۲) گو از سر میدان بلا خیمه برون زن عاشق که تحمل نبود تیغ و سنانش (استعاره، کنایه)
۳) خواجو ار اهل دلی سینه سپر باید ساخت پیش هر تیر که از شست قضا می‌آید (تشبیه، مراعات نظیر)
۴) سحر سرشک روانم سر خرابی داشت گرم نه خون جگر می‌گرفت دامن چشم (مجاز، تشبیه)

۴۹) در ابیات زیر به ترتیب چند «ایهام تناسب و تشبیه» وجود دارد؟

- الف) شبی در باغ از زلف تو تاری بر زمین افتاد
ب) بودی دو هفته کز بر من دور گشته بود
چمن در جست‌وجویش صد چراغ لاله روشن کرد
بعد از دو هفته یافتمش چون دو هفته ماه
۱) دو، دو
۲) سه، دو
۳) سه، سه
۴) دو، سه

۳۰) در ابیات زیر به ترتیب چند «ایهام تناسب و تشبیه» وجود دارد؟

الف) شبی در باغ از زلف تو تازی بر زمین افتاد
ب) بودی دو هفته کز بر من دور گشته بود

چمن در جست و جویش صد چراغ لاله روشن کرد
بعد از دو هفته یافتمش چون دو هفته ماه

- ۱) دو، دو
۲) سه، دو
۳) سه، سه
۴) دو، سه

۳۱) آرایه در کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱) ایام را به ماهی یک شب هلال باشد
۲) گو از سر میدان بلا خیمه برون زن
۳) خواجه ار اهل دلی سینه سپر باید ساخت (مراعات نظیر)
۴) سحر سرشک روانم سر خرابی داشت (تشبیه)
- و آن ماه دلستان را هر ابرویی هلالی (تکرار، جناس)
عاشق که تحمل نبود تیغ و سنانش (استعاره، کنایه)
پیش هر تیر که از شست قضا می آید (تشبیه)،
گرم نه خون جگر می گرفت دامن چشم (مجاز، تشبیه)

۳۲) آرایه‌های بیت: «ای آفتاب حسن برون آدمی ز ابر / کان چهره مشعشع تابانم آرزوست» کدامند؟

- ۱) استعاره، مجاز، تناسب
۲) تشبیه، تلمیح، استعاره
۳) اغراق، ایهام، جناس
۴) حس آمیزی، مجاز، تشبیه

۳۳) تعداد تشبیهات در کدام گزینه بیش تر است؟

- ۱) وقت است که چون نور علی بر رخ اغیار
۲) گل را شود از شرم شکرخند فراموش
۳) سازد به یکی تیر دو صد طایر جان صید
۴) تا چند به بوی گل رخسار تو چون گل
- در معركة نطق کشم تیغ زبان را
بیند به تبسم اگر آن غنچه دهان را
هرگاه که زه می کند ابروش کمان
از خار غمت چاک زخم جامه جان

۳۴) آرایه‌های بیت: «ای آفتاب حسن برون آدمی ز ابر / کان چهره مشعشع تابانم آرزوست» کدامند؟

- ۱) استعاره، مجاز، تناسب
۲) تشبیه، تلمیح، استعاره
۳) اغراق، ایهام، جناس
۴) حس آمیزی، مجاز، تشبیه

۳۵) آرایه‌های «حس آمیزی، تلمیح، کنایه و جناس تام» به ترتیب، در کدام ابیات وجود دارد؟

- الف - گر چه صد بار غمت خاک مرا داد به باد
ب - چشمت به خواب چشم مرا خواب می‌برد
ج - از سر یک دانه گندم در نمی‌آری گذشت
د - چنان بر صورت شیرین این دیوانه مفتونم
- نیست برخاطر من از تو غباری باری
زلفت به تاب جان مرا تاب می‌برد
وز برای نزهت دل باغ رضوان بایدت
که در خاطر نمی‌گنجد خیال ملک پرویزم
- ۱) الف، ج، ب، د ۲) الف، د، ب، ج ۳) د، ج، الف، ب ۴) د، ب، الف، ج

۳۶) آرایه‌های «جناس، اغراق، مجاز، تشخیص و کنایه» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف) حذر نمی‌کند از اشک من فلک غافل / که سیل گریه من صد هزار از این پل ریخت
ب) غنچه هشیار است و بلبل مست، گویا از حجاب / جام خود را در گریبان غنچه مستور ریخت
ج) حریف برق تجلی که می‌تواند شد؟ / که کوه طور به صحرا ازین تزلزل ریخت
د) کدام سرد نفس رو به این گلستان کرد؟ / که همچو برگ خزان دیده، بال بلبل ریخت
ه) عبیر زلف به جیب صبا نباید ریخت / به چشم بی‌بصران توتیا نباید ریخت

- ۱) ج، الف، ب، هـ، د ۲) ب، الف، د، هـ، ج
۳) ج، ب، هـ، الف، د ۴) ب، ج، الف، د، هـ

۳۷) ترتیب توالی ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «جناس، تضاد، مجاز، ایهام تناسب» در کدام گزینه درست آمده است؟

- الف) زین گونه‌ام که در غم غربت شکیب نیست / گر سر کنم شکایت هجران، غریب نیست
ب) عاشق منم که یار به حالم نظر نکرد / ای خواجه درد هست ولیکن طیب نیست
ج) در کار عشق او که جهانش مدعی است / این شکر چون کنیم که ما را رقیب نیست
د) گلبانگ «سایه» گوش کن ای سرو خوش خرام / کاین سوز دل به ناله هر عندلیب نیست

- ۱) ج - د - ب - الف ۲) الف - ج - د - ب ۳) د - ج - ب - الف ۴) الف - ب - ج - د

۳۸) آرایه‌های مقابل همه گزینه‌ها به جز گزینه ... تماماً درست آمده است.

- ۱) آن نه شب‌نم بود ریزان وقت صبح از روی گل / گل ز شرمت ریخت بر خاک آبروی خویش را (حسن تعلیل - استعاره)
۲) گدا را چو حاصل شود نام شام / چنان شاد خُسبید که سلطان شام (جناس ناهمسان - جناس همسان)
۳) فکرم که برآید ز سر خاک و گلم خار / خار غمت از پای دلم کی به درآید (مجاز - تشبیه)
۴) روی تو چون نوبهار جلوه‌گری می‌کند / زلف تو چون روزگار پرده‌دری می‌کند (متناقض‌نما - کنایه)

۳۹) آرایه‌های «ایهام تناسب و تشبیه» در همهٔ ابیات به‌جز گزینهٔ ... وجود دارند.

- ۱) به چشم آهوانند و مردم به صورت / از آن همچو آهو ز مردم گریزند
- ۲) بی سخن‌های تو قلب دل ما زر نشود / کیمیای سخن از درج دهان بیرون آر
- ۳) شعله‌اش چون لاله در رگ‌های ما / نیست غیر از داغ او کالای ما
- ۴) می‌رود برگ خزان از جای با اندک نسیم / پیرم و بر سر تمنای سفر باشد مرا

۴۰) به‌ترتیب، آرایه‌های «جناس، ایهام تناسب، حس آمیزی و استعاره»، در ابیات کدام گزینه دیده می‌شود؟

- ۱) حتی وقتی نشستهای طوفان در آرامش اندام‌هایت پیداست.
- ۲) دستانت ابرهای بهاری‌اند / اگر دست‌هایت نبود / جهان از تشنگی می‌مرد.
- ۳) یک روز / من هم به جای دوست داشتن / دوست داشته می‌شوم / کاش آن وقت هم / پای تو در میان باشد.
- ۴) بارانی / یا آفتابی / فرقی نمی‌کند / در سرم هوای دیدن توست.
- ۵) دست ویرانگر شوق / پرپر می‌کند ای غنچه رنگین، پرپر / من در آن لحظه که چشم تو به من می‌نگرد.
- ۶) پرواز هیچ پرنده‌ای را حسرت نمی‌برم / وقتی قفس چشم‌های تو باشد / شیرینی کام من مزه مزه کردن رویای توست.

۱) ۳، ۴، ۵، ۶ ۲) ۱، ۴، ۵، ۶ ۳) ۱، ۴، ۵، ۶ ۴) ۲، ۳، ۴، ۵، ۶

۴۱) آرایه‌های بیت زیر کدام است؟

«ز لطف و قهر تو مهرم نمی‌شود کم و بیش / که پشت و رو نبود آفتاب تابان را»

- ۱) استعاره، تشبیه، ایهام
- ۲) تضاد، کنایه، ایهام
- ۳) ایهام تناسب، تضاد، تشبیه
- ۴) تشخیص، ایهام تناسب، حسن تعلیل

۴۲) آرایه‌های مندرج در برابر کدام گزینه کاملاً درست است؟

- ۱) تا کی به مهر روی تو ریزند چون شهاب / سیارگان اشک من از آسمان چشم (ایهام تناسب، تشبیه)
- ۲) با زمین‌گیری به منزل می‌رسانم خلق را / در بیابان طلب سنگ نشانم خلق را (کنایه - جناس)
- ۳) ما گوشه‌نشینان چمن‌آرای خیالیم / در خلوت ما نکهت گل بار ندارد (حسن تعلیل - تشخیص)
- ۴) ز هستی عراقی هست بر پای دلم بندی / جمال خوب خود بنما، گشادی ده از این بندم (استعاره - تشبیه)

۴۳) مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- ۱) این آرز، شوخ‌گن کدند جامه / رو از قناعت آور صابون را
- ۲) سلامت با قناعت توأم‌اند / چو آرز اندر زمانه مهلکی نیست
- ۳) عزیز من در درویشی و قناعت زن / که خواری از طمع و عزت از قناعت زاد
- ۴) به از عدالت محض است بر عدوی تو ظلم / به از قناعت صرف است با ولای تو آرز

۴۴) در کدام گزینه غلط املایی دیده می‌شود؟

- ۱) پامال تجسّم شده‌اند اهل تجسّم / چون ذات تو ایجاد نموده است مکان را
- ۲) کنون که رغبت خیر است زور طاعت نیست / دریغ زور جوانی که صرف شد به محال
- ۳) گه شکر آن گذاری بر حق اعتقاد / گه شغل این گذاری بر حسب اختیار
- ۴) هیاهو برآمَد ز چپ و ز راست / ندانست کس کان چه فریاد خاست

۴۵) آرایه‌های مقابل همه گزینه‌ها تماماً درست است؛ به‌جز گزینه:

- ۱) گر شبی عشق تو بر تخت دلم شاهی کند / صد هزاران ماه آن شب خدمت ماهی کند (تشبیه - تشخیص)
- ۲) چون خاک می‌شود به رهت جان پاک ما / بگذار نخوت از س-ر و بگذر به خاک ما (جناس - مجاز)
- ۳) از باده توبه کردن مشکل بود و گرنه / سهل است دست شستن از آب زندگانی (تضاد - کنایه)
- ۴) ماه من به دامنم بنشین کز غمت ستاره بارم / شکوه‌ها ز دوری‌ات هر شب با مه و ستاره دارم (تشبیه - جناس)

۴۶) ترتیب آرایه‌های «تشبیه، کنایه، تشخیص، استعاره و جناس» در ابیات زیر کدام است؟

- الف) چون سلیمان را نباشد رشک بر احوال مور؟ / بار عالم را به دوش خود کشیدن مشکل است
- ب) کیست آن ماه منور که چنین می‌گذرد / تشنه جان می‌دهد و ماء معین می‌گذرد
- ج) دوش زیر بار آزادی چه سنگین گشت دوش / تا قیامت زیر بار منت دوشیم ما
- د) درد دل پیش که گویم که به جز باد صبا / کس ندانم که در آن کوی مجالی دارد
- ه) آدم آبی به دریا جست‌وجویت می‌کند / رفته است آواز تسبیحت ز ماهی تا به ماه

۱) ج، ه، ب، الف، د ۲) الف، ه، د، ب، ج ۳) ج، الف، د، ب، ه ۴) الف، ج، ه، ب، د

۴۷) در کدام گزینه «وجه شبه» به کار رفته است؟

- ۱) مشکل دلم که حقه راز نهان توست / ترسم که راز در کف نامحرم اوفتد
- ۲) هر دلی کاو به عشق مایل نیست / حجره دیو خوان که آن دل نیست
- ۳) در زلف چون کمندش ای دل مپیچ کانجا / سرها بریده بینی بی جرم و بی جنایت
- ۴) غنچه در باغ جهان نیز چو من با دل تنگ / دست بر سر زند از سرکشی سرو قدی

۴۸) ترتیب ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «تشخیص، تناقض، تضاد، تضمین، ایهام» کدام است؟

الف) چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت / شیوه جنات تجری تحتها الانهار داشت

ب) گل در لحاف غنچه، خوش خفته بُد سحرگه / باد صبا بر او خواند یا ایها المزمّل

ج) نبود نقش دو عالم که رنگ الفت بود / زمانه طرح محبت نه این زمان انداخت

د) عشق دریای محیط و آب دریا آتشی است / موج‌ها آید که گویی کوه‌های ظلمت است

هـ) نزدیک شد آن دم که رقیب تو بگوید / دور از رخت این خسته رنجور نماندست

۱) ب، د، ج، الف، هـ ۲) هـ، د، ج، ب، الف ۳) ب، هـ، د، الف، ج ۴) الف، د، هـ، ج، ب

۴۹) معادل کنایه‌های کدام گزینه ندریست است؟

الف) راه تافتن: تغییر مسیر دادن ب) گرم و سرد روزگار دیدن: با تجربه بودن

ج) بر سبیل اعتدال سخن بر زبان راندن: پوزش طلبیدن د) دل از کسی گرفتن: عاشق شدن

هـ) سر خویش گرفتن: تسلیم شدن

۱) الف و د ۲) د و هـ ۳) هـ و ب ۴) الف، ج

۵۰) ترتیب آرایه‌های «تشخیص، استعاره، مجاز و تشبیه» در کدام گزینه دیده می‌شود؟

الف) کنار آب و کنار بتان غنیمت دان / کنون که موسم بوس و کنار می‌آید

ب) گر زمانی چون زمین نزدیک من گیری قرار / من به فرّ تو ز جور آسمان گردم رها

پ) چو خیزد شعله تیغت، نشیند آب بر آتش / چو خندد ساغر بزمّت، بگرید آب بر دریا

ت) گر نان برود باک نباشد چو برفت آب / تو سگ شمر آن را که همه طالب نان است

۱) پ، ت، الف، ب ۲) ب، الف، ت، پ ۳) الف، ب، ت، پ ۴) الف، ب، پ، ت

۵۱) در عبارت «لعل خاموشت گر از موج تبسم دم زند / غنچه سازد در چمن پیراهن از خجلت قبا» کدام دو آرایه در کنار هم دیده می‌شود؟

۱) حس‌آمیزی - تشخیص ۲) کنایه - تشخیص ۳) ایهام - تشبیه ۴) کنایه - حس‌آمیزی

۵۲) ترتیب ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «تشخیص، تناقض، تضاد، تضمین، ایهام» کدام است؟

الف) چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت / شیوه جنات تجری تحتها الانهار داشت

ب) گل در لحاف غنچه، خوش خفته بُد سحرگه / باد صبا بر او خواند یا ایها المزمّل

ج) نبود نقش دو عالم که رنگ الفت بود / زمانه طرح محبت نه این زمان انداخت

د) عشق دریای محیط و آب دریا آتشی است / موج‌ها آید که گویی کوه‌های ظلمت است

ه) نزدیک شد آن دم که رقیب تو بگوید / دور از رخت این خسته رنجور نماندست

۱) ب، د، ج، الف، ه ۲) ه، د، ج، ب، الف ۳) ب، ه، د، الف، ج ۴) الف، د، ه، ج، ب

۵۳) ترتیب آرایه‌های «تشخیص، استعاره، مجاز و تشبیه» در کدام گزینه دیده می‌شود؟

الف) کنار آب و کنار بتان غنیمت دان / کنون که موسم بوس و کنار می‌آید

ب) گر زمانی چون زمین نزدیک من گیری قرار / من به فرّ تو ز جور آسمان گردهم رها

پ) چو خیزد شعله تیغت، نشیند آب بر آتش / چو خندد ساغر بزمت، بگرید آب بر دریا

ت) گر نان برود باک نباشد چو برفت آب / تو سگ شمر آن را که همه طالب نان است

۱) پ، ت، الف، ب ۲) ب، الف، ت، پ ۳) الف، ب، ت، پ ۴) الف، ب، پ، ت

۵۴) در کدام گزینه آرایه «تشبیه» دیده می‌شود؟

۱) دم تیغ بر گردش چون رسید سر عمرو صدگام از تن پرید

۲) چو ننمود رخ شاه_د آرزو به هم حمله کردند باز از دو سو

۳) چو شیر خدا راند بر خصم تیغ به سر کوفت شیطان دو دست دریغ

۴) چو غلتید در خاک آن ژنده‌فیل بزد بوسه بر دست او جبرئیل

۵۵) شاعر در کدام بیت از آرایه‌های «تلمیح، جناس و تضاد» تماماً بهره جسته است؟

۱) شهپر پرواز ما خواهد کف افسوس شد / کز غلط بینی قفس را آشیان پنداشتیم

۲) بس که چون منصور بر ما زندگانی تلخ شد / دار خون آشام را دارالامان پنداشتیم

۳) بی قراری بس که ما را گرم رفتن کرده بود / کعبه مقصود را سنگ نشان پنداشتیم

۴) خون ما را ریخت گردون در لباس دوستی / از سلیمی گرگ را صائب شبان پنداشتیم

۵۶) ترتیب توالی ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «استعاره، کنایه، جناس، مجاز و تلمیح» در کدام گزینه درست آمده است؟

الف) گفتم به چشم عقل نیفتم به چاه عشق / بستی نظر ز نرگس سحرآفرین مرا

ب) در وعده گاه وصل تو جانم به لب رسید / امید مهر دادی و کشتی به کین مرا

ج) با آن که آب دیده ام از سر گذشت باز / خاک در تو پاک نگشت از جبین مرا

د) نازم خیال خاتم لعلت که همچو جم / آفاق را کشید به زیر نگین مرا

هـ) داد آگهی ز خاصیت آب زندگی / زهری که ریخت عشق تو در انگبین مرا

۱) هـ، د، ج، ب، الف ۲) الف، ب، ج، د، هـ ۳) هـ، الف، ب، ج، د ۴) الف، ب، هـ، ج، د

۵۷) آرایه مقابل کدام بیت ندریست است؟

۱) آستین گریه را گاهی که بالا می‌زنم / سیلی سیلاب بر رخسار دریا می‌زنم [اغراق - استعاره]

۲) صاحب آوازه در اقلیم گمنامی منم / نام خود را از زبان هیچ کس نشنیده‌ام [تشبیه - تناقض]

۳) شب عید است، می‌باید در میخانه وا کردن / به می خشکی زهد روزه‌داران را دوا کردن [حس‌آمیزی، ایهام]

۴) ابر اگر عاشق نشد چون من چرا گرید همی / باد اگر شیدا نشد چون من چرا شد بیقرار [حُسن تعلیل - تشخیص]

۵۸) کدام بیت آرایه تشبیه بیشتری دارد؟

۱) عذر کند شیفتگان روز قیامت / روشن شود ای حوروش از روی چو ماهت

۲) بحری است زندگی که نهنگش حوادث است / تن کشتی است و مرگ به ساحل رسیدن است

۳) به سان آن لب میگون همیشه ساغرچشم / لبالب است مرا از شراب گلناری

۴) ز بهر دانه خالت همیشه مرغ دلم / به دام زلف تو گر مبتلاست گو می‌باش

۵۹) آرایه نسبت‌داده‌شده به کدام بیت ندریست است؟

۱) در طریقت هستی هرکس به قدر نیستی است / بی‌وجودان را در این دیوان وجود دیگر است (تضاد، تناقض)

۲) جای هر سنگ ملامت بر تن مجنون من / بخت ناساز دگر، چرخ کبود دیگر است (تشبیه، تلمیح)

۳) می‌توان کردن بدی را هم به حرف نیک نیک / از اثر خالی مدان خاصیت افواه را (تکرار، مجاز)

۴) ای هوس شکر قناعت کن که استغنا فقر / بر سر ما چتر شاهی کرد برگ کاه را (تشبیه، تشخیص)

۶۰) در کدام گزینه آرایه «جناس» وجود ندارد؟

۱) یک قدم زد آدم اندر ذوق نفس / شد فراق صدر جنت طوق نفس

۲) چو از نیک و بد هیچ کس نیست واقف / که داند که مدبر که و کیست مقبل

۳) نتوانم که نباشم نفسی زار و حزین / چه کنم یار، مرا زار و حزین می‌خواهد

۴) مدار خویش بزرگی که بر شراب نهاد / بنای دولت خود را به روی آب نهاد

۶۱) در تمام گزینه‌ها آرایه «اغراق» به کار رفته است، بجز...

- ۱) هر کاو گل رخسار تو یک بار ببیند / گر جامه‌دران، نعره‌زنان شد، شده باشد
- ۲) اشک من رنگ شفق یافت ز بی‌مهری یار / طالع بی‌شفقت بین که در این کار چه کرد
- ۳) ای دوست شکر بهتر یا آن که شکر سازد / خوبی قمر بهتر یا آن که قمر سازد
- ۴) سوختم از آتش دل در میان موج اشک / شوربختی بین که در آغوش دریا سوختم

۶۲) عبارت کنایی «دندان به دندان خاییدن» با مفهوم کنایی کدام بیت هماهنگی دارد؟

- ۱) چون تیر زند چشمت سیاره هدف گردد / چون تیغ کشد مه‌ت گردون سپر اندازد
- ۲) چو بدخواه کین در خروش آورد / ستیزنده را خون به جوش آورد
- ۳) اندیشه کن از مرگ که شیران جهان را / از هیبت شمشیر اجل زهره دریده است
- ۴) همی‌ریخت مغزش بر آن سنگ سخت / ز باره درآمد گوی نیکبخت

۶۳) کدام بیت «فاقد» لفّ و نشر و دارای «جناس، مجاز، استعاره و ایهام» است؟

- ۱) اگر صباح قیامت ببینی آن رخ و قامت / جمال حور نجویی، وصال سدره نخواهی
- ۲) قوی به چنگ من افتاده بود دامن وصل / ولی دریغ که دولت به تیزچنگی نیست
- ۳) همه عالم صنم چین به حکایت گویند / صنم ماست که در هر خم زلفش چین است
- ۴) عجب مدار که در عین درد خاموشم / که درد یار پری‌چهره عین درمان است

۶۴) کدام بیت فاقد «مجاز» است؟

- ۱) این چه دامی است که از سنبل مشکین داری / که به هر حلق آن صد دل مسکین داری
- ۲) من آن شهرم که سیلاب محبت ساخت ویرانم / تو آن گنجی که در ویرانه دل‌ها وطن داری
- ۳) جام می از کف اغیار نوشی، نوشی / سر خونخواریم ای یار نداری، داری
- ۴) از جعد پریشان جمع می به پریشانی / وز چشم سیه‌مستت شهری به امان داری

۶۵) در کدام بیت «تشبیه، لفّ و نشر، جناس» تماماً مشهود است؟

- ۱) چو تو صورتی ندیدم همه موبه‌مو لطافت / چو تو سورتی نخواندم همه سر به سر معانی
- ۲) خیال زلف و رخت گر معاونت نکند / چگونه شام به صبح آورند و صبح به شام
- ۳) در اشک و روی زردم سهل است اگر ببینی / زان رو که چشم نرگس بر سیم و زر نباشد
- ۴) کمان ابروی آن مه چو یاد می‌کردم / خدنگ آه من از آسمان گذر می‌کرد

۶۶) آرایه‌های بیت زیر کدامند؟

«در چنگ تو همچون نی می‌نالم و می‌زارم / بر بوی تو همچون عود می‌سوزم و می‌سازم»

- ۱) ایهام تناسب - استعاره - جناس - ایهام
- ۲) تشبیه - کنایه - متناقض‌نما - تشخیص
- ۳) تشخیص - مراعات نظیر - تلمیح - ایهام
- ۴) جناس - حس‌آمیزی - تشبیه - ایهام تناسب

۶۷) آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«ای عشق دردبخش که درمان مراد نیست»
درمان جان خسرو از این درد کرده‌ایم»

- ۱) ایهام، تناقض، تشبیه، حسن تعلیل
۲) تکرار، استعاره، تناقض، تضاد
۳) تلمیح، ایهام، حسن تعلیل، تضاد
۴) کنایه، مراعات‌نظیر، ایهام تناسب، تشبیه

۶۸) کدام گزینه ترتیب آرایه‌های «ایهام، مجاز، کنایه و تشبیه» را در ابیات زیر نشان می‌دهد؟

- الف) فریب شهرت کاذب مخور چو بی‌دردان
ب) می‌شود رو به قفا روز قیامت محشور
ج) یک چند بود لاله و گلنار همیشه
د) در معركة عشق تو عقلم سپر افکند
- الف) به جای تربت مجنون مرا زیارت کن
ب) چون شرر هر که ز دنیا نگران می‌گذرد
ج) تو لاله ز لب داری و گلنار ز رخسار
د) کان حمله که او آرد رستم نپذیرد
- ۱) الف، د، ب، ج
۲) ب، الف، د، ج
۳) ب، د، ج، الف
۴) ج، الف، د، ب

۶۹) آرایه‌های مقابل همه ابیات کاملاً درست است؛ به‌جز:

- ۱) چنگی زدم به زلفش و از تارتار او
تناسب)
- ۲) رنگ از عارض گلگون تو گیرد لاله
- ۳) کیست حافظ تا ننوشد باده بی‌آواز رود
- ۴) سعدیا گر نکند یاد تو آن ماه، مرنج
جناس تام)
- چون تار چنگ خاست بسی ناله‌های زار (جناس ناقص، ایهام
بوی از طره مشکین تو دارد عنبر (تشبیه، تکرار)
عاشق مسکین چرا چندین تجمل بایش (ایهام، کنایه)
ما که باشیم که اندیشه ما نیز کنند (استعاره،

۷۰) کدام گزینه ترتیب و روابط معنایی «تضمن، ترادف، تضاد، تناسب» را در ابیات زیر نشان می‌دهد؟

- الف) درون چو پاک شود از کدورت اغیار
ب) «جامی» از گوش گداطبعان بود گوهر دریغ
ج) از باده کهن سخن تازه خوش‌تر است
د) زین‌سان که ماه عارضش شد آفتاب دیگران
سیاره‌ای
- تو خواه جامه اطلس بیوش، خواه پلاس
خاصه این گوهر کز الماس تفکر سفته
پیمانان لفظ و معنی رنگین مدام ماست
هرگز به بخت ما نشد طالع چنین
- هـ) بی‌وجه نمی‌گیریم گریه سببی دارد
- ۱) هـ، د، الف، ج
۲) ب، ج، الف، د
۳) ب، هـ، د، ج
۴) الف، د، ج، ب